

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMU MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hirdetések és előzetesek fölvetetnek s egyes számok kaphatók helyben: Muzsik és Partics könyv- és könyomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytöszdájében, valamint hirdetések s nyilttéri közlemények ugy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban. — Egy szám 10 kr.

Szerkesztési iroda és kiadóhivatal:
Sólet- s csendes-utca sarkán, Hofeneder-féle házban, hová minden a lap szellemi részét illető közlemény, az előzetesek és hirdetések is küldendők.
Bérmertelen leveleknek fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.
Szerkesztéssel érkekezélni: d. e. 11 órától 12-ig és d. u. 3-tól 5 óráig.

ELOFIZETESI DÍJ.	
helyben házhoz hozdva:	
Egész évre	8 frt.
Fél évre	4 " "
Negyed évre	2 " "
vidékre postán küldve:	
Egész évre	9 frt — kr.
Fél évre	4 " 50 kr.
Negyed évre	2 " 25 kr.
Néptanítónak helyben:	
Egész évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 " "
Negyed évre	1 " 50 "
Néptanítónak vidéken:	
Egész évre	7 frt — kr.
Fél évre	3 " 50 "
Negyed évre	1 " 75 "

Tisza jubileuma.

Holnap — szent Szimpliczius napján — Tisza leghűbb mamelukjai nagy riadalmat csapnak ős Buda várában a miniszterelhúki palotában, annak okáért, hogy Tisza Kálmán tíz év óta boldogítja hazánkat.

A földalomban részt vesznek a főispánok által pressióval megválasztott kormánypárti képviselők, részt vesznek azok a hivatalnokok is, a kiknek a dekorum kedvéért részt venni „muszáj” — Tisza jubilál: de a nemzet várakozásteljes nyugalommal tekint az ország főrendire, hogy a jubileumi koncertben a nép érületét is tolmácsolják.

És a főrendek nagyban készülnek erre. Mire a jubileumi öröm fölhajszolt zaja lecsendesül, mire az utolsó pohárköszöntés elhangzik, az ország főrendei töltik meg a serleget, ráköszöntvén Tisza Kálmánra, ősi szokás szerint földre litytyantván. A főrendek saját maguk reformját oly értelemben, hogy az Tisza Kálmán hatalmát növelje, nem hajlandók megszavazni. Igazuk van. Mert jogokról, kiváltságokról önkényt lemondani csak akkor nagylelkűség, ha abból a közületre, a hazára háru minden haszon; de lemondani csak azért, hogy egy minden áron uralkodni akaró kormány már azután ne találjon többé hazafiatlan újabban akadályokra, ezért lemondani se főpap; se mágnás, sőt még csak főispán se igen akar.

Hogy mennyire képviselik a főrendek ezuttal a nemzeti közérületet, legnagyobb bizonyosága annak, hogy a Tisza-jubileum iránt a nép teljesen közönyös, s nincs az országban olyan főispán — még a bácsmezeji mustrát sem kivéve — a ki ez alkalomra egy kis tüntetést tudna inscenirozni.

Jubiláljon Tisza Kálmán, mert valóban tíz évig uralta ez országot a hatalom minden eszközével — és jubiláljon túlhatalma érzetében már csak azért is, mert ily eszközökkel még 10 évig uralkodnék a nemzet fölött, ha végre a korona kegyeiből ki nem pottyán, — a mi nem lehetetlen.

A korona előtt Tisza a annyit ér, mint elődei, — t. i. az alsóház többségével rendelkező kormányelnököt képes adni. A felsőház pedig nem buktat meg kormányt. És mégis, — mi történnék, ha a kormány minden előterjesztése megbuknék a felsőházban? Mit érne az alsóház engedelmis többsége? Lehetne e kormányoznia Tiszának per sundam-bundam? A felsőház legnagyobb része pedig legtöbbször nem a szőnyegen forgó javaslatoknak, mint inkább a tromfjait ki-játszot, bizalmát elvesztett kormányelnököknek ellensége, a kitől már a jót sem akarja.

Nem lehetetlen tehát, hogy a jubileumi örömöt egy királyi legfelsőbb kázirat fogja megzavarni, mely a Tisza-ural-

mat, mint a féle kártya-várat egyszerre szétfújja . . . — és lesz nagy ijedelem Izraelben.

Az utána következő kormány pedig egy erőlyes, egy a nemzet-érületnek megfelelő felsőházi reformot még a felsőházban is keresztülvien.

Meglátjuk tehát, hogy tud Tisza a főrendekkel megalkudni. A retirálás szegyen ugyan, de hasznos.

Színház.

F. hó 25-én közkívánatra a „Sabinók elrablása” című kintűn bohózat ismételtet, még pedig a közkívánatnak a közönség részéről való nagyobb számú megjelenése általi nyilvánulása nélkül. Az előadás különben élvezetes volt. Fenyéri ismét jól adta a kissé elkapatott, dicsőség és pénz-szonjas Bányai professort, Lénárdiú feltekenykedő nejét, Kaczer Nina naiv, vidám kedélyű leányát, Liptai a tulajdonképen passiv magatartású dr. Szilvási, Perlaki Gizella ennek kissé különös modora nejét, Püspöki az örmény dialectusban jábatlankodó Marosánt, Kézi ennek pálya tévesztett fiát és — veniamus nunc ad fortissimum virum — Tiszai a töröl metszett vidéki szinigazgatót, végül hogy a szinlap-hoz követezetlenek ne legyünk, Rózsa Rózsika egy szál rózsát adott, még pedig a javabeli szobaleányok közül. A közönség jól mulatott.

Csütörtök, febr. hó 26-án „Szép Galathaea” s ezt megelőzőleg Molier „Kénytelen hulláság”-a került színe. Az utóbbi csekély mulatózó elemek közül tán Tiszai volna

kiemelhető, a ki az aristotelesi bölcsességre ékeskedő dr. Pankratiusot kifogyhatatlan lélekzettel, elég szapora bőbeszédűséggel alakította, míg Püspöki ennek ellenlábását dr. Marphurius pirhői bölcsészt tőle telhető nyugalommal, hogy ne mondjuk, bölesen játsza. Perlaki Gizella Doriméut várakozáson felül jól személyesíté, Fenyéri a vén házassodni vágyó Sganerellit, mint mindig, most is értelmenen szavalta. A „Szép Galathaea” előadása is kielégített minden várakozást. Tiszainé ezuttal először aratta a közönség lelkes tapsait, talán mert a szobortól nem is vártunk mosolyt, de annál több meveységet. Midást sehol az országban nem adhatja senki jobban Tiszainál. Csak egy kiesit sok volt a zsidósközből. Nikó Lina szeretetreműdött kis Ganymed volt. Gálósi kivételképen nem szobrász, hanem „fodrász” volt. De ez játékan mit sem segített.

F. hó 28-án a szinlapok a „Kornevilci haragok”-at hirdetik. Ez előadásról azonban jövőre.

H i r e k.

A bács-bodrogh megyei tételnelni társulat márc 25-én d. u. 3 órakor a megyeház kisternében tartotta meg előreljelt felolvasó közgyűlést, mely eléggé látogatott volt s melyen Szabadkáról is résztvett Balás Imre főgimnásiumi tanár. Mindenek előtt a före ügyek intézettek el. Balás Imre indítványozta, hogy újabb taggyűjtő erej küldessenek szét. — A számvizsgáló bizottság jelenté, hogy a pénztárt megvizsgálta, de nem tételről-tételre mert e tekintetben a pénztárnok nem nyújtott neki alkalmat. A jelenlevő pénztárnok

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Bálderemből.

Pajkos lánykák, virgonesz ifjak nevetgeltek koráltem, Rém senki nem is nevezé, s hozzá több nem fémtem: Egyszer mégis ránk villamott buvos szempár süngára, S varázssóra egész életet majd elvesztett utána.

Bemutattak: Tánczra kértém; bájosmólyal fogadtott, Oh e mosoly, e tekintet non volt hami, fugalott: Igaz érzés harmatszeje tudókolt a szemében, Azt hívém: a menyországnak anygala jott előlem!

Majd azután, mint egy sylphid ellegettél előlem, Körülvette egész sereg, s hozzá több nem fémtem: Követtem öt könybeborult szememmel mindenütt, S fájó szívem édes álomk reményémek elmerült.

„Minden sebre van hit gyogyózer!” — így kiálték hülvellen.

S félve mégis hatalmatól, tekintetét keraltém: A természet törvényei kijátszottak csufosán: O kerestet most már engem, akarhova futottam!

Bárczi Geza.

Paraenesis

— Es moll sonata —
(Folytatás.)

Var. V.

Fogadd meg azt az egyet, hogy soha, okkal és ok nélkül sem lész férjedre féltékeny.

Hogy a férj féltékeny legyen a nejére, — ebben van valami ratio. A nő nem csak

szerelemünk tárgya, nem csak feleségünk, nem csak örök hűséget esküdött elteparunk, de „en”-ünk tovább fejlesztője is, ki hivatalva van bennünket gyermekekkel megajándékozni, még pedig azokkal a gyermekekkel, kik nevüket fogják viselni, javainkat örökölni s folytatni a mi létünket, ha mi már nem leszünk. S a féltékeny férj lelki szemével ama veszélyeket látja leginkább, melyek e rószról fénygetik, ha neje hűtlenné lenne. — A legtöbb nő abban a nézetben van, hogy annyi joga van férjétől a hűséget, mint annak tőle követelni azt. Ez tévedés.

Nem annyira a társadalom, mint inkább a természet ruházta föl a férfit oly tulajdonságokkal, melyekből a társadalmi életben gyakorolt kiváltságai, szabadalmi fölynek. E kiváltságok és szabadalmak révén bármily érzékenyen sértené is a családot élt szentségét, — a társadalom föllémeti őt, s becseltete nem szenved csorbát. A hűtlen nő el van ítelve örökre, rá nézve nem létezik fölmentő ítelet, csak enyhítő körülmények. A férfi ki ma a bachelardliak pocsolyájába süllyedt, holnap emelt fölvel jelenik meg a társadalom előtt, — a nő kire bebizonyult, hogy férjét megcsalta, — megvetett lesz mindörökre.

Ne hidd, hogy ezzel szankezonálni akarának a férfi hűtlenségét. Az a férfi, a ki megcsalta nejét, megérdemli, hogy neje

által megcsalassék, — de ez azért nem változtat semmit azon, hogy neje hitvány teremtsenek tartassék.

S egy szóval: a bűn nem lehet mentés a bűnnek. — S mégis nagy különös lehet a férfi és a női hűtlenség között.

A férfi-hűtlenség bizonyos körülmények között, melyeket neje idező elő nyilvános botrányra nöheti ki magát, s azzal ellenkező körülmények között elvesz, érszerveatlenné válik.

Ha a nő féltékeny férjére, s vezérelteti magát e vak szenvedélytől — gyakran helyrehozhatatlan botrányt okoz; ellenben féltékenység nélkül a férfi — hűtlenség átka alatt szenvedhet sokat, de a világ mit sem tud róla, — s ezzel a külszín meg van óva.

Megfordítva: a női hűtlenséget a férj nem ismerhatja, nem tüntetheti föl a passiv szenvedéllyel, — mert ezekt neveltségessé válik. Hitvány poltron az, a ki szívében a tudattal, hogy neje megcsalta, nyugodtan éli tovább napjait.

A nőnek kötelessége férje oldalán maradnia, ha mindjárt szentül tudja is azt, hogy férje hűtlen: mert elválnia férjétől ezen indokból, — némileg bujaságnak tekinthető. Ellenben a férjnek egy perczig sem szabad haboznia. Neje hűtlensége az ő férfi önértetének lábball tapodása, melyet helyrehozni csak egy utja van, s ez a válóper.

Nem az abstract igazságot beszélem hanem a társadalmi eszélyesség diktálja mindezeket.

De nem ez az, amiből neked tanúságot kell levonnod. Erős hitem, hogy a hűtlenség ismeretlen világérsz marad számadra, s hogy a kölesimös hűség örök derűjében éled le napjaidat. Lehet azonban féltékenynek lenni férje iránt a nélkül, hogy igazi ok volna rá. Olykor elég ok magában véve az a körülmény is, hogy a férj odahaza ásit és unatkozik, holott a társaságban vidám és kedélyes. A nő azt hiszi, hogy férje nem szereti többé, s e gondolatot tovább fűzi addig, míg rájön arra, hogy mást szeret, s mert nem tudja kit, kezdi találgatni, találgatásának tünpontot férje egy eljettt zavarában keres. A férj úgy nyilatkozik egy ismerős hölgyről, hogy csinos, másnap találkozik vele s elmondja nejének, harmadnap véletlenül föl is mulat a társaságában. — a többit a nő építi ki lelke zavaros chaoszában, — s itt a féltékenység. A legelső folyománya annak, ha a férj észreveszi, hogy neje féltékeny, hogy túlbecsül önmagát. Összeméri magát nejével s kimagyarázza azt, hogy neje nek van oka rá féltékenynek lenni, mert ő különb, mint az.

Elejtén tán hizeleg hűségának, hogy van egy asszony, a ki őt félti, de csakhamar megújja az úres szemrehányásokat, s

fölkéretett, hogy a szünvizsgáló bizottság e részben kívánságának eleget tegyen. Hosszú, meddő vita folytát ki aztán a titkárválasztás fölött. Nevezetesen dr. Margalits Ede volt titkár nem felelve meg a személyesség köztől várakozásának, több ízben megintert-pellátott a tagok által s ezért bosszúságából — beadta lemondását, indokolta azzal, hogy rendkívüli mód el van foglalva, aztán meg ő a kezdet nehézségeit legyőzve az utána következő titkárnak feladatát könnyű lesz. A lemondás ugyan egyhangúlag elfogadottat, de nem akadt a jelenlévők közt senki, a ki az így indokolt lemondás után a titkári állást elfoglalni hajlandó lett volna, mert tényleg nem csak hogy a kezdet nehézségei nem győzték le, de határozottan a kezdet sekélyes vízen döcögő a társulat csónakja. — s a titkár eddig mulasztási folytán már kátyuba is jutott. Az elnök megkívánva Lovics Györgyöt, Vározy Tivadart, Donosz Radics Vilmost a titkársággal, s azok egyenként a közgyűlés által egyhangúlag meg is lettek választva, azok nem fogadták el a megfizetést, az elnök meggyőződött arról, hogy képtelen a volt titkár megtartani, a ki egy nemével az elégtételnek el is fogadta újból azt, kijelentvén, hogy nem elfogadta a bírárt rá a lemondásra, hanem a többrendbeli és interpellációk. Az interpellációk valószínűleg el fognak maradni a jövőben, de óhajtott, hogy a titkár nagyobb bűnösöget is fejtsen ki a társulat főállhatása érdekében. Mi őszintén tartuok attól, hogy az ő keze alatt a társulat lassaukint szétszűnik. Egyébiránt szívesen győződök meg az ellenkezőről is. Az egyesület muzeuma mank orvól aztán Donoszlovits Vilmos választott meg. A már választmányi ülésben elhatározott szakköznyel kiadása és szerkesztése a közgyűlésen is elfogadattván, — a közönség hovatamabb tudomást szerez történelmi társulatunk m. u. k. d. é. r. ó. l. — Felolvasásra három értekezés volt kitűzve. — egyik Dudás Gyula munkája „a román-sáncokról” — másik Stelczér Frigyes kizsácsi plébános a „Bács-Bodrogh megyére vonatkozó történelmi művek bírálata”, a harmadik szintén Stelczér Frigyes által előadott értekezés melyben Márki Sándornak az 1514-iki porlázadati tárgyaló műveiből a megyénkire vonatkozó kisebbeszerű adatokat fejtette.

Halálkozás. Vagner Ferencz, Ó-Kanizsa városának sok éven át bírája, a napokban meghalt.

A zombori színház-részvény-társaság ma tartja közgyűlését, mely alkalommal egy előnyös ajánlat fog tárgyalatni a színháznak Zombor városnak általi átvételére érdekében. Óhajjuk, hogy a városnak sikerüljön kieszényes érdekek fölé emelkedni és így átvehesse e középületünket, melynek tulajdonosja leginkább megilleti.

Neorolig. Vettük a következő gyász-hírt. Astenbergi Ast Nándor m. kir. curiai rendes bíró, saját és gyermekei nevében — Pinkovich szül. Astenbergi Ast Mária, Ast Vinceze, veje Piukovich Odón kir. táblai pótbíró, és gyermekei Elemér és Eugenia — továbbá sógora Fratriesevits Béla zombori bírtokos, és neje szül. Bittner Mária és gyermekei, nemkülönbön — Fratriesevits Ignác v. b. t. l. lovassági tábor-nok, — Hadzsits szül. Boros Klára, özv. Sztrilich szül. Fratriesevits Mária, Fratriesevits Gizella és Hadzsits Demeter zombori bírtokos — és a többi vérokonság nevében, szomorodott szívvel jelentni szeretett és felejtethetlen nejének, édesanyjának, nagyanyjának, nővére, unokatestvérük, húguk, illetleg nénjük és sógoránéjának méltóságos Astenbergi Ast szül. Fratriesevits Erzsébetnek hosszas betegeskedése és a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 60. évében Budapesten 1885. évi február hó 26-án történt gyászos elhunytát. A boldogultnak Zomborba, fivére Fratriesevits Béla lakására átszállított teteme folyó évi márczius hó 1-én délután 5 órakor a helybeli sz. Rókushoz czimzett sírkertben fog örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent mise pedig f. é. márczius hó 2-án reggeli 9 órakor a helybeli plébánia templomban az Egk Urának bemutatni. Lgyon, 1885. évi február hó 28-án. Áldott legyen emléke!

Uj lap Zomborban. A megyei gazdasági egyesület által kiadott és titkára, Rombay Dezso által szerkesztett „Gazdasági értesítő” czimű havi szakköznyel első száma következő tartalommal jelent meg: Uj korszak. — Olvasóinkhoz. — A Bács-Bodrogh megyei gazd. egyesület működése az utolsó három évben. — Milyen legyen a jó vetőmag. — A esikök nevelése és ápolása. — A talaj megtermékenyítéséről. — A termés és a termelés viszonyok Bácskában 1882—84-iki években. — A pusztaképlai rizstelep. — Hogy segíthetünk az oly löhéresnek, melyet az emberek igen meg-röntottak. — A gazda teendői márczius

hóban. — A gazd. egyesület hivatalos közleményei. — Vegyesek. — Hirdetések. — E dús tartalom jegyzék kétsége vonhatlan tanujelre annak, hogy a gazdasági értesítő szerkesztése jó kezokban van letve, hogy gazdasági egyesület erkölcsi nyereségre lel e vállalatban. A lap minden hol eljén megjelenik és a tagoknak ingyen, nem tagoknak pedig évi két frótét küldetik meg. Az érdekes füzetből szerkesztője fölkérés alapján közelebb személyenl fogunk hozni. Jó sikert a vállalatnak!

Hymen Rombay Dezso a bacs-bodrogh megyei gazdasági egyesület tevékeny s buzgó titkára mult hó 26-án jeget váltott városunk szépeinek egyikével, Werner Ilozsa k. a.-nyal. Az esküvő, — mint halljuk — május hónap fog megörtönni. Gratulálunk!

A fővárosi tanács határozata folytán, a kiállítás tartama alatt, több iskola épület olesó lakásokul lesz beburtozva. A kiállítási olesó lakások használatára csak az van jogosítva ki arra a szabályszerű díj (35 kr.) lefizetése mellett utalványt nyer. Az utalvány tulajdonos az utalványban megjelölt teremben, egy szalmatracczal, lepedővel, két párnával, takaróval felszerelt és függönyvel elkülönített vaságyak, továbbá szeknek felsől poleznak, ruhafogasnak mozdó és irokszékletnek és törökösöz használatára van jogosítva. Minden épületben külön női termek állanak rendelkezésre. Ruha és lábbeli tisztításért külön 5 kr. díj fizetendő. Podgyász és értéktárgyak szelvény mellett a vállalat felelőségére, a ruhatárban tételnek el. A termek és ágyneűk tisztántartása a fővárosi hatóság és orvosi felügyelet alatt áll. Egyes ágyak, vagy külön termek 8—12 személyre már előre rendelkez a fővárosi központi lakás irodában IV. ker. köte utca, honnan a megfelelő összeg beküldése után a kívánt napokra szoló utalvány posta útján megküldetik. Ily rendelkezéshez egy 5 kros level csatlólandó. Egyletek, társulatok és tömeges látogatók részére előleges bejelentésnél ezer egy áll rendelkezésre. A fővárosi-kiállítási-olesó lakás vállalat.

Biztos forrásból értesültünk, hogy Jonász Sándor helybeli lisztkereskedő és Dachrach közötti adás-vezési szerződés megszűntvén, nevezett lisztkereskedői cég üzletét egy kauzióval ellátott, megbízható elarusított keres. Az érdekeltek forduljanak melőbb a fent kített lisztkereskedő céghez. Ezek szerint a jó hírű Jonász S. fele lisztkereskedés és sítűde továbbra is fennálland.

F. évi márczius hó 2-án a „Fehér hajóhoz” czimzett vendéglőben táncszal egybekötött purim-estét tartatik, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja Kohn Ferencz vendéglős. Belépti díj 80 kr. Kezdet 7 és fél órakor. Az estély tiszta jóvaldelme a zombori izr. iskola javára fog fordíttatni. Jó ételek és italokról, valamint pontos kiszolgáltatásról gondoskodva leand. A táncvizsgaló alatt Herzenberger Sándor jóhírű zenekara fog közreműködni.

Hymen. Vettük a következő hymen hírt: Van szerencsénk leányúknak Roheim Friedának, Augenföld József ural márczius hó 10-én, délelőtt 11^{1/2} órakor, a helybeli imaházban tartandó esküvőjére teljes tisztelettel meghívni. Bezdán, 1885. február havában. Roheim Károly és neje.

Hasznos tudnivaló. Vas- vagy rozsdafoltok sóval vegyítet citrommal t volt hatók el a ruhájk I. Egy közepszerű citrom nedve egy eszűsebe facsartatván, egy kis késhegynyi konyasót keverjünk bele, s ezzel a foltot bedörzsölővé, a ruhadarab illető részét tiszta vízben kimosuk. Szines szöveteknél azonban előbb meg kell győződnök, vajjon a citromsav nem támadja-e meg a festanyagot, mi által vizgázatlan eljárásnál a bajt a belyett, hogy megszűntetnek, könnyen meg-nagyobbítjuk.

Cégbetegyzések. Dr. Jokkovits Mladen könyvmda-utalajoson Ujvédnek, Mihels fivérék kenderasztató, törő és kezelési teleptulajdonosok Német-Palánkin, Hacker Jakab vegyeskereskedő Temerinben, Peter Ferencz vegyeskereskedő Temerinben.

A „Kincsem” fonyereményeinek története. Gyurgyeyts Adam horvátországi, dibuczi paraszt gazdát érte az szerencse, hogy a Kincsem-sorsjáték második fonyeremenyét megnyerte. Gyurgyeyts nagyon földmives ember, a ki pár héttel ezelőtt de Corti Vinceze dibuczi postahivatalnokot fölkérte, hogy számára egy Kincsem sorsjegyetyen félre s megígérte, hogy ha nyerneek az összegben megosztokodnak. A szerény állásu postahivatalnok örömmel adta tudtul az eredményt Gyurgyeytsnek, a kivel együtt fejtült a fővárosba és együttösen felvették a nyeremény pénzértékét, 16,000 frót — A fonyereményt pedig Weinberger Fanny dohány árusnó nyerte meg Gospodinecról, Ujvidék mellett. A szegény asszony 10 sorsjegyet rendelt meg itt Budapesten s 8-at már eladott belőle; azon tanakodott a húzás előtt napon, visszaküldje-e vagy megtartsa a megmaradt 2 darabot saját számára. Gyagy tanakodás után az utóbbira határozta magát. Negyed napra reát egy napilapban olvassa a fonyerő számot. Nem akart szeméinek hinni. A rokonok s ismerősi tanácsára felutaztak Budapestre, s ma már átvették a pénzt.

Hymen Herz Ede ókanizsai kereskedő eljegyezte Duna-Földváról, Berger Sámuel földbírtokos bájos és művelt leányát, Ellát.

Csöd. Speizer Izo. baji lakos ellen, bec. ábr. 14. Csőfbiztos: Craiceanu Mihály törvényeszéki bíró, tömeggondnok: Tury Mátyás ügyvéd.

Az országos kiállításról. Az országos kiállítási bizottság — mint egy ízben már jelentettük — a hazai biztositó társulatokkora szerződésre lépett, mely szerint azok a kiállítási tárgyakat 1% díjtért tűzkár ellen biztosítják, a mennyiben e tárgyak az országos bizottság útján bejelentetnek. Minthogy e bejelentéseket az országos bizottságnak záros határidő alatt kell bemutatnia és csupán a bejelentett tárgyak tekintetnek biztosítottaknak, az országos bizottság fölújva az összes kiállítókat, hogy a mennyiben tárgyaikat tűzkár ellen biztosítani kívánják, ezeknek biztosítási értékét legkésőbb t. é. márczius 10-ig jelenték be. — A feyeccz-ípar kiállításra eddig a házi iparszakokban volt tervezve; de a háziipari bejelentések tömegessége miatt szükségessnek mutatkozott a feyeccz-ípar különválasztani és számára egy külön csarnokot építeni. Az ebbi kiállításra a bejelentési határidő április 10-ig hosszabbított meg. Az osztr. baronitenyészto egylet értesítette a kiállítási bizottságot, hogy tagjai tömegesen szándékoznak résztvenni a budapesti kiállításon. A kiállítás területén gazdagon lesz gondoskodva a látogató közönség igényeirel etkezési tekintetben is. A nagy (Dobos-féle) vendéglőn kívül van 3 sörözőnk, u. m. az első magyar részvény-szertődző, Dreheré és Haggenmacheré. Ezenkívül ételkkel és italokkal fog szolgálni 3 csarda u. m. debreczeni, a hőmérséklet-vásárhelyi és a szegedi. A hatyru-szigeten lesz Müller czukrászdája. Ezenkívül megenlétendők az ugynevezett borkostoló fülkék, melyekben maguk a termelők fogják a közönség rendelkezésére bocsátani boraikat. Ilyen bor fülkékét bérletek: Paget Kolozsvárról, Lobmayer Budapestről, Kéles Tallyárról.

Olesó, de a mellett a legjobb gyogyítás. Nyitra, Magyarországon. Igen tisztelt uram! A Brandt Richard gyogyyszerész svájci labdacsból két doboz küldetett hozzám, engedem meg, hogy azért a leghálásabb köszönetem kielejzem. Én általában a leghálásabb elismerést érzem az 10 svajci labdacsaiknak hatásra iránt, mert már 10 évig szenvedtem emésztési zavarokban, annak dacára hogy a legjobb orvosok tanácsával élttem. Mituan az én labdacsból három dobozzal elfogyasztottam, emésztésem annyira rendbe jött, hogy nagam is csodálkozott rajta s gyomrom is annyira megerősödött, hogy ismét a legjobb étvágyam van. A labdacsokat két hónapig szakadatlanul szedtem. Én azt hiszem, jogosan mondhatom, hogy a svajci labdacso (a gyogyiszerárakban 70 kr. kaphatók) csupa egészséges, erős átkérteszkből állanak s az egész szervezetre csak is

már némileg elbizakodott, tehát egykedvű, sőt durva lesz. Serdülő utasítja vissza neje, a mivel rendszerint csak fokozza benne a féltékenységet. Majd terhesé válik a folytonos szimatolás léptei után, korlátolva orzi magát szabad akaratában bántva Let (L. u. ó. n. e. r. z. t. e. b. e. n. s. miatti — neje féltékenységet meggyőzteti tanujára, — lassakent elhűlgett néjétől, s a mi azután következik, az már csakugyan méltó indoka lesz a nő féltékenysége. Nem létezőtök systematikussab módszer valamely férjet neje iránti szerelméből ki-ábrándítom, mint féltékenyködni. Ez esalhatatlan orvosság. Azaz nevezte, hogy a férj szerelméből kiszögnyöljön.

De más részt, mentül büszkébb a nő, mentül kevésbé látzik rászorulva lenni a férj szerelmére, mentül kevésbé eseng utána, mentül kevésbé mutatja azt, hogy törökszik magának megtartani, annál biztosabb az számára, mert az megősekké ugyan, hogy a férj megtartandóik neje iránti hűségében, de ha észreveszi, hogy ennek hasonló hatása van nejeire, t. a. az is hidegülő köz iránta s Köszöntő közönyöl fizet. — Visszatérnetelen a bűség útjára, kivált ha a nő ismeri Sardon „Csapodár” ját, melyben bizonyos „tolozárvöl van szó.

A féltékenység elrojtja a nő. Mindaz a báj szépsége, kellemi, mely oly varázserővel hat a férfira, — egész ellenkező érzetet kell benne, midelyt arról győződik meg, hogy megősekkéj.

De azt fölül milderre mondani, hogy a féltékenység ipoly szenvedély, mint maga

a szerelem, melyből fakad, s hogy annak époly kevésbé lehet ellen állni, mint a szerelemnek. Igazad van.

Ha egyszer ez a démon fölébred a kebelben, — elaltatni egykönnyen nem lehet.

De lehet eltojítani, legyőzni, ignorálni. Lehet érezni a mardosó kint, a nélkül hogy kivánnk valaki arról tudomást szerezhetne. Lehet elakarni a vérző sebet, s lehet szinlelni.

Azt felelet rá: „s ha nem használ?” És ez a kérdés meg nem oldható. Arra még nem született ember, a ki faldalata volna azt az orvosságot, melynek segélyével valamely hűtelen s nem szerelmes férj, ismét szerelmessé váljék nejebe.

Valóban meglehet, hogy nem használ. De vajjon a féltékenységgé érzetése többet használ-e? Eppen nem, sőt növeli a bajt. A bűszke asszony mindig számíthat arra, hogy férje megtér, de a féltékeny asszony soha.

A bűszke asszonynak megmarad legálább egy vigasza: hogy nem alázta meg magát, s emelt fölül léphet a világ elé, melylyel szemben nem mutatja, hogy meg van esalva, melynek azt kell hinni róla, hogy ő megősekkéj a bűség útjára. Ebben a féltékeny asszonynak nem marad meg egyebe, mint könyve, melyet nem szárit föl a világg.

Legyen a férj neje oldalánál oly szabad, hogy ne is érezze erkölcsi köteleket, s akkor olyannyira rajja lesz nejenek, hogy talán sok is a jóból... (folyt. köv.)

zsongolólag, erősítőleg hatnak. Én mind e jó tulajdonságok fölött saját magamon szerettem és tapasztalások s most azért van gyök oly nagy halával eltelve, mert előtt sok évig nagyon sokat kelte szenvednem. Fogadjátok a nyilatkozatommal ismételve szíves köszönetemet. Öszinte tisztelője: Zaminer Lina, per. Adr. Dr. Kallay. — Ügyelni kell a dobozok csomagjára, a fehérekesztre vörös mezőben s Brandt R. névaláírására.

Egy csinosan bebutorozott hónaposa szoba martius hó 1-ét fogva kiadó. Bővebb értesítést nyújt a kiadóhivatal.

Irodalom.

A „Képes Családi Lapok” 21. számának tartalma: A nő nevelés. (Elbeszélés folytatása.) Mújthényi Flórától. — Dúlok a „Gül Babá”-ból. [I—III. Költemény.] Bala Jánosától. — Egy újév. (Elbeszélés vége.) Dombay Hugótól. — Ujjabb írónk. (Vázlatos jellemrajzok: IV. Rákosi Jenő, V. Mikszáth Kálmán, VI. Endrői Sándor.) — Római képek Sonettek. I. II.] Radó Antaltól. — Tiszító (üz. [Regény folytatása.] Szentiványi Emiltől. — A sárga rózsa. (Elbeszélés folytatása.) Várkonyi Dezsőtől. — Csárdás? [Heti tárcza Bolgótól. — Gondolatok. — Képmagyarázatok. — Mindenféle. Képeink: A szüzi bazárban. — Jordán-bucsa Oroszországban. — Özevgye-égetés Kelet-Indiában. Melléklet: Az „Apa és fiam” című eredeti regény 113.—128. oldala. A borítékon: Heti napár. — Szék-talány. — Számrejtvény. — Betű-sakk. Bűvös pont talány. — Szótágrejtvény. — Talányok megfejtése. — Megfejtők névsora. — Jutalmak. — Kiadóhivatali értesítések. — Hymen. — Gyászovat. — A szerkesztő postája. — Hirdetéseik. Előzetes: Méhner Vilmosnál, Budapest IV. ker. pppnévelő utca 8. szám. Egész évre 6 frt, félve 3 frt negyedére 1 frt 50 kr.

A „Magyar Házilasszony”. Az e cím alatt Budapestben megjelenő háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapnak, mely a magyar gazdaságok országos egységének hivatalos közlönye, — előfizetési ára egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Előfizetheti legzérszerűben postautalvány által a „Magyar Házilasszony” kiadóhivatalánv Budapest, väci körút 20. — Mutatványszámok ingyen küldetnek mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezéért — legzérszerűben levelező lappal — fordulnak. A legújabb szám következő változatos tartalommal jelent meg: Ne menjünk a szomszédba kölcsön kéni. Somogyi Edétől. — A kukliprédikációról. — Konyhaszat. Heti étlap. Hogyan főzzük, süssük. — Kérdés olvasóinkhoz. — A nők munkaköre. — Házi orvos. — Gyermekünk. — Társasjátékok. — Divat. — Irodalom és művészet. — Színház és zene. — A farsang. — Különlélek. — Hymen. — Fővárosi bevásárlási források. — Heti napár. — Szerkesztői üzenetek. — Kiadóhivatal postája. — Hirdetéseik. — „Munka után” melléklet tartalma: A régi dalokról. Kenézy Csattártól. — Budapesti élet. Somogyi Edétől. — Eliza jegyese. Polgár Vilmtól. Kérdések és feleletek. — Gondolatok. — Apróságok. — Talányok. — Megfejtések. — Regénycsarnok. Vész és viharban. Angol regény.

Vettük a „Gondúzó” 23. számát, a következő változatos tartalommal: „Az új főispán” regénye Tolnai Lajostól; „Magyar költők szerelme”, Szana Tamástól; „Oh! mért oly késő?” költemény Kis Józseftől; „Gond és mosoly”, költemény Rédey Istántól; „A végzet” regény Margatay Dezsőtől; „Az aranyipile” Balázs Sándortól; „A megcsalt asszony” elbeszélés Hentaller Lajostól, felolvasatott a Petőfi társaság február 15-ki ülésén; „Székely támad, székely banya” történeti regény P. Szathmáry Károlytól; „A gránatköves asszony”, Marlit E. legújabb regénye, fordította Mártonfy Frigyes; Ezeket követi a boríték érdekes tartalma u. m. A magyar gazdasszony, vegyesek, talányok, talányfejtők és szerkesztői posta. A minden vasárnap megjelenő „Gondúzó” előfizetési ára: negyedévre 1 frt 50 kr., egy hónapra

50 kr. Az előfizetési pénzek Székely Aladár kiadó tulajdonoshoz küldendők Budapestben, VII., Dobóca 14. Mindinkább meggyőződés arról, hogy a „Gondúzó” irodalmi becsé egyre növekedik és a vállalkozó kiadó híven ragaszkodik kiadott programjához, válogatott közlemények által folyvást emeli tartalmát. — Mutatványszámot mindenki kaphat ingyen és bérmentve, ki e végre hozzá fordul.

Megjelent az „Olvasókör” szépirodalmi regény folyóirat 21 és 22-ik füzeté, felhívjuk olvasóink figyelmét ezen érdekesítő regény folyóiratra annál is inkább mivel a „Gyémánt király” a 27-ik füzetét véget ér.

Mi újság? Gyorsan, jól és hitelesen adja meg a választ erre a kérdésre minden nap a művelt magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja a „Pesti Hírnap”, mely valóban megérdemli azt a nagy felkarolást, melynek utóbbi időben alig van párja. Nincs e lapnak egyetlen száma, melyben vagy országgyűlési, vagy kaszinói, vagy színházi s egyéb humoros karcolat, továbbá adomák, éleek mutatató tárcák nem volnának. Rendes munkatársai közt foglal helyet legkedveltebb elbeszélő írónk s ma szinte páratlanul álló jeles humoristánk Mikszáth Kálmán (Scyron) mellett két legjobb élelpasszerkesztő: dr. Ágai Adolf (Csiserei úors), és Bartók Lajos (Don Pedro) a lap belmunkatársa. Vezérelkelt eitsörangú publicisták írják, kik a lap szabadelvű és minden párttól független irány mellett különböző pártállások dacára szépen megérnek egymás mellett; mint: Pulszky Ferencz, Tórs Kálmán, Bekicsi Gusztáv, Pesty Frigyes, dr. Kenedi Genedi (Quintus) fel. szerkesztő, stb. Tárcazt a legnyesebb tollu s legkedveltebb írónk szolgáltatják a régi és az új gardából: Borostyáni Nándor, Ágai Adolf, Mikszáth Kálmán, Bartók Lajos, Beniczky-É. Bajza Lenke, Tóth Béla, Radó Antal, Sziklay János, Tabori Róbert, Latkóczy Mihály, Sebők Zsigmond, stb. Két specialitása a „Pesti Hírnap”-nak, hogy héttón és ünnepek utáni napon is 4 oldalas mellékletet közöl, mit ma egyetlen egy európai lap sem nyújt; továbbá előfizetőinek hetenkint 4 oldalas, albumba köthető zenemellékletet ajándékoz, tehát 70—80 érdekes zenedarabot évenként. Előfizetési ára mindezek mellett igazán jutányos: negyedévre 3 frt 50 kr.; egy hóra 1 frt 20 kr. Mutatványszámokat levelezőlapra kifejezett óhajra egy hétig ingyen küld a kiadóhivatal [Légrády testvérek, Budapest, Néador utca 7. sz.]

NOVELLA TÁR.

Baka levelek.

Közl: Sirius.

Éldes Pesta öcsém! áldalak az istentől szívesen. Én csak megvénem, hát te hogy vagy meg? mer ide billeget ám annak a híre, hogy az felségs ir isten ú kigyeme neked is megengette ezentúl kik anygyal bírbe járn; az élkas katonái fegyverzetnek ragyogóbb is az fénye mint az kapa-kaszának, mer hát emveve csak az rendeket löhet az lábajidhó hódítányi, de amavva még az úri vásony nipség is az szívédől kaposhtat.

De még is becsüljed az élkas fegyverzetet, annak rendi-módi szerent.

Mer hát akár csak az bakkancsomról vegyem az ígét, mint az nagy tiszteletű Sáfányi Mártony uram ú kigyeme mongya — ha fullál az úristen szent fá kopönyegébe silbaknak az szószeke: — „az bakkancsomról való ígét példázom”

Keresztet hány az szent háromság — az baka, fíja és az bajlájéja nevében az szavaként hívokere, és jact példázta, hogy valamint az bakanes is szorítján elejinte az lábodatt, de azután meg ha hozzá szokól, akár az éldes apád hordozna az tenyerén, újan puha.

A katonai ílet is elejinte újan, hogy asszand: soha meg nem szokód; de azután azond, hogyha bele töröttél, az éldes anyád szerető burokjában sem vót jobb dógod.

Hanem aki elakar jutni az katonai ílet rozsdás kertébe, annak előbb kérésztül kö esletényi az regrutaság tivis bokrán.

Néked azér kedves öcsém hasznos mondatst akarok anyyi, akiket elköpzetem patronyásztákból írok ennek az íletkötetnek az ferslusztikjára, hogy asszonya: az ászló a regimentnek az ótári szenesége: ez az ótári szenteség szeretőt és feleséget adott néked.

Felcségöd az kardod, szeretőd az kulacs; azér is nyukszik az egyik az ódalodon, jact másik még az kebledön.

A katonai az feleségive vereszik, eső-koldódik az szeretőjive; csattog az asszony, kotyog az kedves.

Egy sző anyyi mind száz kommandó; becsüljed az feleséget, szeresd a szeretődet. Magadat az első stróftól, fegyveredet pejig az eső rózsdatú megörized.

Az frajteros, az káplár, az firer urakat megbecsüjed mint megannyi idősebb testvéredet, s ha össze is szügygyák azt a 45 fntos czakpanokos duffa marsba neked hitvány mivolatod, — csak annyiba vegyed, mind mikó az éldes apád jact mongya, hogy: — „enye, — no.”

Az eszed ki ne lukassza az miczedet; de az nadragóba se kirezkeidjed.

Járárod erős legyen, de könyű; magdaltartása jegenye, — de mégse darab fá: a szíved acéj, — de ne kemény; az újjad rövid, — de igyes; Ha mind így lösz, hát jó lösz, — még derek magyar vitéz válik belled, és a frerség tripla lényugos díesőségére is felkapaszkodhatsz.

De ha nem így lösz, hát csak amojjan lehtë, kaszárnya tisztogató, krumpli hajázó bundásoknak maracz mög, akit az úr Isten ú kigyemességére ráneson vissza mind a két kezive, akinek az parancsolatára svengöl jobra balra az a taktusra masirozó embőri szív mög cén is. aki pejiglen maradek a te szerető harmatos bányád

Jó s k k. frajteros.

U. i. Csak írjad mög, hogy mikó nőr küsz be, hogy hát kimszerőjon az vasoksihó jact egész czuk, behoznya azt az clemozsiját, amítű nem fízetnek éldes szillemék poszpórtfát, hanem csak a te testvőri hátd szened mög érte; de ne féj semmit, maj segítők helytőte e' kiesit czipényi az bika-bronyát, ha kimenünk az frájlogerba egrezonnyoi.

Még csak jact írom, ártányi íppem nem ártana, ha az Pörge Panna szeretődet is bepakanád egyik tarisznyájába, mer hát hétkorba ú is segithet egy kiesit meg szabadtányi az terhünköt, ám pejig sokszó így ránk nehezedik, mint az kurta vas az kezrede, ha jact lábádra ütök.

Mos pejiglen adtétik is harmatozók az ég rád e' kis jó egiségét, hogy az marzi ki ne forduljon az gyomrodól, mint ez a velág az fenekiből.

Öngyilkosságok az állatok között.

Vannak e állatok, melyek szantszandekosan megölik magukat, vagy csak az embéri nem szomorú előjoga-e az öngyilkosság? Ez a kérdés alaposabb vizsgálatot igényel mint a minőben eddig részest. Itt egy részről állítják, hogy az állatokról az öntudatos öngyilkossághoz szükséges tulajdonságokat föltételezni lehetetlen és más részről, hogy a teljesen beszámítható állatokban lévő ember érett megfontolás után véget vehet életének: ezzel nem felelünk meg arra a kérdésre, hanem csak annal élesebb tesztük azt. Ha továbbá egyes megházelok saját szemekkel látunk állatokat, melyek magukat kivégezték s ezért minden habozás nélkül, nem kizárólag az emberről sajátos föle megrövidítési módnak nyilvánítják az öngyilkosgot: ép úgy hajlandók vagyunk ellent mondani nekik mint amsz élelvitor optimistáknak, kik minden öngyilkost kivétel nélkül örültek nyilvánítatauk.

Az elfogulatlan vizsgálat nem szokott figyelembe venni ily állításokat mindaddig,

míg biztosan megállapított tények nem hozhatók fel támogatásukra. Dreger német természetbúvár azonban legközelebb tizes vizsgálat alá vette különböző állatok magdaltartást, egészen szokatlan, azoknak meg nem felelő föltételek között s teljesszen szempontból fogta fel azt a tényt, hogy az állatok megölik magukat. Ennek rövid kifejtése, azt hisszük, nem lesz érdektelen, egyrészt az elterjedt téves felfogások megszüntetése szempontjából, valamint azért is hogy esetleg újabb vizsgáldóságokra szolgáltatasson alkalmat.

Mindenek előtt megczófolja Dreger a régi s gyakorta ismételt elbeszélést a hű kutatóról, mely ura halála után ennek sírjára fektűt, minden táplálékot visszautasított s éhen veszett. Itt nem forog fenn öngyilkosság. Mert, így mond, ha az állat életuntásgból föltette volna magában, hogy véget vet életének, tudnia kellett volna, hogy táplálék nélkül nem élhet. De hogyan bírhat az eb ily tapasztalással? Teljes lehetetlen, hogy tudja az eb, miszerint huzamos koplálás után szükségesképen be kell állania a halálnak.

Az mindenesetre áll, hogy az eben, gazdjának elhalása, vagy más helyre költözése folytán, magára maradvá, a binát egy német, majd erős levertség veszt erőt; mert minden, mit őt addig fölrierítette, megszűnt, minden örömeinek forrása kiapadt. Ez és a hosszas várakozás levertséget, búsonomorságot szűl az állatnál, mely élvagyatól is lassankint megtozítja s végül elerőtlenedő fölytán kimulik.

Öngyilkosságról tehát nem lehet itt szó. Itt egyszerűen csak az agnyukódás mer meztámadvá, melynél fogva az előbb izletes élelet, most nem tűnik fel többé az állat előtt kívánatosnak.

Uganyig áll a dolog az állatkeretekben és állatserlegelekben hosszas koplálás után elerőtlenedett állatok elpusztulásával is. Nem a huvogály öli meg őket, hanem egészen új környezete helyezésük, éleltöltételeiknek hitelen megváltozása, a korábbi örvedetes benyomások elmaradása, zavara idelele az agy-ideg izgatottságának korábban megszokott és normális fölolyasában. Ez ideg izgatottsághoz tartozik első sorban az érztiki szervek s különösen a szaglás, izelés és látási idegéké, melyek tetszőtő szűben tűntetők föl a megszokott táplálékot, ha az éhség jelentkezett. Az éhség most is beáll mint annak előtte, de hatása a sensoriumra az agyban egészen más, mert ez a korábbi érztiki lenyomások elesése fölyán megváltozott.

Ily esetekben nem lehet öngyilkosságról beszélnünk. — Ugyan ez áll mind azokról az esetekről midőn egyes állatok a mélyesébe ugorva elvesznek. Ha ilyen es mas hasonló eseteknek, ép úgy mint az állatok esetleges önmegsejtésének eses és merag által semmi közük az emberek önkényu öngyilkosságával. Vannak más nemci az állatok öneivesztésének, melyek a legszorosabban meg egyezni látszanak az emberekével. Mindenek előtt a skórpio megmérgezését saját fullánkjának szűrésa által más regi idő óta s Angliában újabbon is fölhozták bizonyítékul arra nézve, hogy az állatok öntudatos öngyilkossággal képesek magukat valamely kétségbejött helyzetből kiszabadítani.

Sókan egyszerűen tagadtak a kényelmetlen tényt, mások csak kétkeltek benne. Most azonban anyyi tizeses és megröbitő adat áll rendelkezésünkre, kitűnő természetbúvárok részéről, hogy a tisztán fölmesztégeknek helyessegét nem lehet többé kétségbe vonni. —

A skórpio agyonszúrja magát, ha erős fény hatásának van kitéve. Így Biddie angol természetbúvár írja, hogy ő Madrásban egy nagy fekete skórpio fogott s mitűn olvasva valahol, hogy a skórpio tüzrel vetetvén körűl, meggyilkolja magát, úgy bura az alá helyező szobaja ablakában a forró napágszárak kitéve hagyta az állatot. A fény és a hőség nagy izgatottságha hozta a skórpio, midőn pedig Biddie egy üveglencsétel hátán ösponostotta a napágszárakat, azúval sziszegve kezdett futkorozni az üveg burában s midőn Biddie másodsor is rátartotta a lencsét, a skórpio fölkunkorította farkát s fulánkját villámgyorsan a saját hátába dőfte, mire fél perc múlva kimult.

A közelebb kimúlt híres angol termék, Thomson is beszél a hasonló esetet. Ő Olaszországban pohárba tett egy skorpót s midőn besötétedett, meggyújtott gyertyát állított a pohár mellé. A skorpó egy ideig vadul futkozott körül a pohárban, végre megállt s farkát felkunkorítva, fulánk-jával kétszer-háromszor saját fejébe szúrt s rögtön kimúlt.

Semmi okom, jegyzi meg erre Dregér, a fények helyességét kétségbe vonni de azt hiszem, hogy képes vagyok kimutatni, hogy az önmegsemmisítés ösztöne az állatoknál föl nem tehető s természetes magyarázat adható a dolognak.

Az erős fény által elvakított skorpó izgathatósága a legnagyobb hasonlatosságot tüntet föl a molyok és számtalan más éjjeli rovarok amaz ösztönével, mely az ablakban álló lámpa vagy gyertya lángjába kergeti őket. Hogy az ilyen moly öngyilkos, azt senki sem fogja komolyan állítani.

Köztudomású azonban, hogy erős, szokatlan benyomások a szemre a tökéletesebb állatoknál s magánál az embernél is igen könnyen rendkívül kellemetlen és fájdalmas érzést kelthetnek, mely teljesen megsemmíti a normális itélőképeséget. Így a skorpó, midőn a fény hatása fájdalmat okoz szemében, vagy a lenyce égési a hátát s futás által nem szabadulhat a fájdalomtól, nagyon természetesen a fájó helyre irányozza fulánk-ját, hogy fájdalmát előlje, nem tudván, hogy a fájdalom eltávolításával egyszersmind saját életét is veszélyezteti sőt megsemmisíti.

A figyelemreméltó jelenség eme magyarázati kísérletnek helyességéről meggyőződést akarva szerezni, el kellene fődnünk a skorpó szemét s úgy tenni azt ki a fény hatásának, s akkor nem ölné meg magát valamint akkor sem, ha a megvilágított térben egy sötét lútvölyhelyet hagyunk fenn számára.

Egyetlen esetet sem lehet tehát felhozni az állatvilágban, mely önkényes öngyilkosságra engedne következtetni, ez azonban még sem képez tényleges különbséget az állat és az ember között. Ez utóbbinak azt a képességét, hogy öntudatosan meggyilkolja magát, nem lehet általános kritérium felállítani az emberi nem jellemzésére, mert csak kevés ember bír képességgel ily természetellenes tett végrehajtására s e kevérek közt sem lehet egyetlen egyet sem találni, aki teljesen beszámítható állapotban oltáná ki életét, az öngyilkos a tett elkövetésének pillanatában minden ellenkezés nélkül beszámíthatatlan állapotban van.

Ennélfogva megszűnik az önkényes öngyilkosság az ember praerogatívája lenni az állatokkal szemben s elmosódik a látszólagos ellentét az u. n. önkényes emberi és az akaratlan állati öngyilkosság között.

Feljós szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:
MOLNÁR GYULA.

Hirdetések.

Ház-eladás.

A Széchenyi-utca 7 sz. alatti ház előnyös föltételek mellett szabad kézből eladó. Bővebb értesítést nyújt e lap kiadóhivatala.

Cs. k. szab. éremfesték

használatra-készen vészonolaj-firnisben keverve, jól-erős, ellentállás képesebb, mint a közönséges olajfestékek, szép fénylő, puha padozaton megátólja a kikopást, legalább 5 évig tartós. — **Öv-festőszer** zivataroldalos ház-falpadon, nedves falzfallak és vasorszáda ellen. — **Próba-kannák** 3—5 kg-ig a 1 ft. 11 kg-ig föllebb 80 kr. kilonként. Használati utasítást nyújt

Platinfarben-Fabrik, Wien,
4—1 VI. Getreidemarkt 15.

Amerikába.

legezéstertibb, legolesóbban
Reif Arnold utján

Bécs I. Pestalozzi-utca 1. sz. e. brancsban a legrégibb cég.
Tudósítás s prospektus díjtalanul.

Egy ház

ujjonnan építve, cseréppel fedve, teljesen jó karban, két utcai szoba, konyha, pincze, éléskamra, padlással, az udvaron szintén ujjonnan épített tágas műhelyvel azonnal szabad kézből olcsón eladó. A vevő 500 frtnyi kölesönt 10 év alatt tartozik törlesztetni. A többi föltételek is előnyösek. — Bővebb értesítést nyújt **Klapka István** rézműves Zomborban, lak. Szivacei-ut 251. sz. a.

Lusztig Jakob férfi-öltöny raktára.

Ajánlja a tavaszi idényre
most érkezett legújabb, legdivatosaabb s nagy választékban raktáron levő ruha-kelméit

TAVASZI ÖLTÖNYÖK,
felöltők kabátok stb számára.

Megrendelés, s árték mérték szerint a legelőnyösebb árték alatt pontosan és előzőleg elkészítetnek. Minták bérmentés koldenek.

ZOMBOR, fő-utca,
Lallosevits-féle házban.

É L V S Z E R

gyors és biztos segély

12—4 fényes és felmulthatlan eredmények az idegrendszert érintő megbetegedések, valamint a visszafelé folytan elyengült férfierőnél a

Dr. Condory féle

ESSENCE DE VIE

által, biztos siker biztosítottatik, még azon esetben is, ha minden más gyógyszer, gyógyfürdő klimatikus változó sikertelen marad. Üvegenként 3/4 375 gr. 3 ft. Kettes 750 gr. 5 ft. 5.50 a háziorvosi utasítással együtt.

Megrendelések közvetlen a készítőhöz **Dr. Condory V. Budapest, sugár-ut 4.,** vagy **Török József** gyógyszerészhez. (király-utca 12.) intézendők.

KRONDORFI
Savanyú-Kút
STEFANIA
Koronaherczegnő forrás.

Trieszt 1882
arany érem.

Szénasavdús természetes, alkalikus asztali víz, egyuttal gyógyvíz a gyomor-szerveknél, légzés- és hólyagbántalmaknál. — A krondorfi tekintélyes orvosainak vegyelemzése szerint minőségileg első rangot foglal el az austr. alkalikus savanyúvizek közt.

Kutvállalat Krondorfban Karlsbad mellett.

Raktár Zomborban: Weidinger S. és Zs. és Falcione Gusztáv urak kereskedéseiben.

Minden ásványvízkereskedésben és restaurációban kszéltethen van.

Szamos és tartós gyógyeredény.
Tüdőbajnál, sápkor- és vérszegénységénél,
suberculosisnál (tüdővész) az első stadiumban, makacs és idült tüdőhurttal, minden nemű köhögésnél, ziháló köhögésnél, rekedtségű, rövid léghzésnél, elnyálkásodással továbbá széklet, rhachitis-gyengeség és felábrándással, mely a Herbabny Gyula gyógyszerész által Bécsben előállított

alphosphorsavas mész-vas-szörpével előretett, bebizonyította, hogy ezen készítmény mint első rendű gyógyszer ajánlható az elősorolt betegségek ellen. Orvosilag megállított hatások: Jó étvágy, csöndes álom, a vér és csontképződés emelkedése, a köhögés csillapítása, a nyálka feloldása, a köhögési inger, az éjjeli izzadás, a kimerültség elmulása, általános testi erősödés, gyógyulás a tuberculosok fokozatos kihűtése által.

Eismerő irat.
HERBABNY GYULA gyógyszerész urnak Bécsben.

Mint hogy néhány év előtt az ön alphosphorsavas mész-vas-szörpével nehéz tüdőbetegséget, túlfűtöskor összekötve végszegénység, étvágytalanság, láb, gyengeség, álmatlanság, tartózkodással, stb. tökéletesen kigyógyítottam s ma istennek hála egészséges vagyok, a miért is hálából ön iránt s az emberiség iránti szeretetből, mint den tüdőbetegnek ezen fölülmulhatlan szert ajánlom, tehát kérem ismét nekem gy jó barátom számára, ismét 6 üveggel u.ánvét mellett küldeni.

Róth A. ím.
Már évek óta szenvedek heves tüdőbaj állapotom rosszabbra fordult s ebből kiulánásnak nézhettem elébe, mi n. az ön becses mész-vas-szörpét hasznalata vettem. Már az első üveg hasznalata után enyhülést éreztem s több üvegnél hasznalata után egészen egészséges lettem. Legnagyobb köszönettel vagyok

REICHL FERENCZ
Altstadt (bei Mähr-Trubau) 1884 jan. 5-én
Folkérem postautánvétellel számomra az ön alphosphorsavas mész-vas-szörpét 3 üveggel küldeni, miután nálam mint kibűlő szerként sapkór ellen bizonyult.

Rogendorf Post Egenburg 1884 aug. 29-én
Braumeisz Anna.

Egy üveg ára 1 ft 25 kr., postán csomagolásiert 20 krral több.
Központi szállítási raktár a vidék számára.
Bécsben. Apoth. „zu Barmherzigekeit“
Herbabny Gyula, Neubau, Kaiserstrasse 90
Első raktár Magyarország számára Bpsten
Török József gyógyszerészénél király-utca 12
További raktárak a következők uraknál.
Eszék I. C. Diemes. Pecest Kovács M. N.
Beeskerek Menzer E. Lugos Vértés L.
Pétervárad Deodatto. Szeged Kovács, Barcsay C. Temesvár Tarcey B. Zahner O.
Steiner F. Wersetz Müller O.

KÖLCSÖN 5⁰/₁₀-ra
földbirtokra amortisatio utján törlesztés 2¹/₂% 40 évre 1¹/₁₀₀% — Jó anyszból épített házakra csakis 25 évi törlesztésre kölcsön szerkezhető. Ugyancsak iródm utján közvetlenül szabadalmak beszerzése lehető legelőnyösebb árték alatt, nem különben elvállaltatik mindennemű

tőzseidei megbízások
ker szállítási u. n. értékpapírok bevasárlási és eladása a lehető legelőnyösebb föltételek és mindenféle provizó mellett, — továbbá elvállaltatnak megbízások a fővárosban házak és nyaralók vétele és eladására ugyancsak magánpénzek 7—8% ra betáblázás m-llel elhelyezésére vévő az országos kiállításon résztvevőkötől, köztönség iparosok és kereskedőkötől elvállaltatik megbízás képviselőkötől a kiállítás tartamára ugy cikkek lapok u jmi hirdető ére a fővárost és az országos városokban. — Vidékiektől válasz bélyeg követhet. — Tisztelettel Pollák János, Budapest, VII. kerépszé-ut 40. sz. I. em. 13. j. ó.